

**Wyrok z dnia 16 września 1997 r.
I PKN 224/97**

Dążenie do racjonalizacji zakładowych struktur organizacyjnych nie usprawiedliwia zastosowania art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.), jeżeli nie jest równoznaczne z przewidzianą w tym przepisie niemożliwością dalszego zatrudnienia pracownika na zajmowanym dotychczas stanowisku.

Przewodniczący SSN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Sędziowie SN: Janusz Łętowski, Walerian Sanetra (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 16 września 1997 r. sprawy z powództwa Bolesława K. przeciwko Urzędowi Miasta W. o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej z dnia 26 września 1997 r. [...]

1. o d d a l i ł kasację,
2. z a s ą d z i ł od strony pozwanej na rzecz powoda Bogusława K. kwotę 12 zł (sto dwanaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Pozwany Urząd Miasta W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 września 1996 r. [...], którym Sąd ten oddalił jego rewizję od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Wadowicach z dnia 14 maja 1996 r. [...], uznając że Sąd Pracy słusznie przywrócił do pracy powoda Bolesława K. na poprzednich warunkach w Wydziale Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta W. Pismem z dnia 2 stycznia 1996 r. strona pozwana wypowiedziała powodowi umowę o pracę w części dotyczącej stanowiska pracy, co stało się między nimi źródłem sporu.

W kasacji postawiony został zarzut naruszenia prawa materialnego (art. 393¹ pkt 1 KPC) przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisów art. 6 i 10 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.). W jej uzasadnieniu podnosi się w szczególności, iż w zaskarżonym wyroku Sąd błędnie jako podstawę oddalenia rewizji przyjął przepis art. 6 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. stwierdzając, że w rozpoznawanej sprawie nie wystąpiła przesłanka niemożliwości zatrudnienia powoda na dotychczasowym stanowisku pracy, gdyż nie uległo ono likwidacji oraz że powierzono powodowi zupełnie inne stanowisko nie związane z jego kwalifikacjami, stanem zdrowia i podlegające szczególnej pragmatyce. Zdaniem strony pozwanej Sąd błędnie przyjął, że istniała "możliwość" - o której mowa w art. 6 ustawy z 28 grudnia 1989 r. - dalszego zatrudniania powoda na zajmowanym przez niego stanowisku i wobec tego wypowiedzenie powodowi warunków pracy lub płacy (stanowiska pracy) było dopuszczalne. Wypowiedzenie to było bowiem konsekwencją realizacji uchwały Rady Miejskiej W. o zmianie struktury organizacyjnej Urzędu Miasta i etatyżacji stanowisk pracy. Wynikała z niej konieczność likwidacji między innymi jednego stanowiska inspektora w Wydziale Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego. Likwidacja stanowiska pracy, na którym pracował powód, polegała na likwidacji etatu jednego inspektora i "dokonaniu

przydziału jego zakresu czynności na inne stanowiska pracy". Decyzja o likwidacji stanowiska powoda podjęta została po gruntownej analizie zakresu czynności przypisanych do poszczególnych stanowisk w Wydziale Gospodarki Komunalnej Zakres czynności, które wykonywał powód był stale uszczuplany, a do jego wykonywania nie było potrzebne żadne szczególne merytoryczne przygotowanie ani specjalistyczne wiadomości. Natomiast nie było merytorycznie możliwe i uzasadnione zlikwidowanie innego stanowiska pracy w Wydziale i "dokonanie podziału jego zakresu czynności na innych pracowników, w tym i na powoda, z uwagi na specyfikę tamtych stanowisk oraz konieczność fachowego przygotowania i posiadania niezbędnych uprawnień w pozostałym zakresie czynności wykonywanych przez Wydział".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty kasacji nie są uzasadnione. Jako podstawa kasacyjna - obok art. 6 ustawy z 28 grudnia 1989 r. - wskazany został także przepis art. 10 tej ustawy, lecz z uzasadnienia skargi kasacyjnej nie wynika na czym jego naruszenie miałyby polegać, w związku z czym Sąd Najwyższy zarzutu tego nie rozważał. Natomiast wywody kasacji dotyczące art. 6 ustawy z 28 grudnia 1989 r. w gruncie rzeczy zmierzają do zakwestionowania ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Sąd ten w szczególności stwierdził, że z regulaminu organizacyjnego uchwalonego przez Radę Miejską w dniu 11 grudnia 1995 r. wynika, iż w pozwanym zakładzie pracy w dalszym ciągu utrzymany zostaje Wydział Gospodarki Komunalnej, w skład którego wchodzi między innymi zespół do spraw ekologii i rolnictwa oraz gospodarki odpadami, gdyż jest to zgodne z przepisami ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 198 ze zm.), z których wynikają obowiązki realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska. "Jak to wynika zaś z dotychczasowego zakresu czynności powoda, stanowi on rodzaj pracownika, którego zakres czynności w dalszym ciągu jest wykonywany w ramach wydziału, a co najwyżej następuje zmiana nazewnictwa stanowiska przypisanego uprzednio powodowi". W tym stanie rzeczy należy zgodzić się z poglądem Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, że strona pozwana próbowała obejść ograniczenie wynikające z art. 6 ustawy z 28 grudnia 1989 r., powierzając powodowi zupełnie inne stanowisko, nie związane z jego kwalifikacjami, stanem zdrowia i podlegające szczególnej pragmatyce (dotyczącej Straży Miejskiej).

Sąd Najwyższy oddalając kasację miał między innymi na uwadze, iż nie postawiono w niej zarzutu naruszenia prawa procesowego, a tym samym za niekwestionowane należy uznać ustalenia faktyczne dokonane lub przyjęte (przejęte) w zaskarżonym wyroku. Sąd Najwyższy jest bowiem związany granicami kasacji (orzeka w granicach kasacji - art. 393¹¹ KPC), przyjmując za podstawę rozstrzygnięcia ustalenia faktyczne (stan faktyczny sprawy) dokonane (bezpośrednio lub pośrednio) w zaskarżonym wyroku, chyba że są one kwestionowane w sposób pośredni przez stawianie zarzutu, iż doszło do naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy (art. 393¹ pkt 2 KPC) bądź też są to naruszenia tego rodzaju, iż pociągają za sobą nieważność postępowania (w tym drugim wypadku są one uwzględniane z urzędu - art. 393¹¹ KPC). Z ustaleń tych nie wynika przy tym - jak twierdzi strona pozwana - że zakres czynności wykonywanych przez powoda był stale uszczuplany, a wręcz przeciwnie, miał charakter trwały z uwagi na ustawowy sposób ukształtowania obowiązków organów samorządu terytorialnego w zakresie ochrony środowiska. Zdaniem strony pozwanej racjonalniejszym (bardziej uzasadnionym ze względów organizacyjnych) rozwiązaniem była likwidacja stanowiska powoda i rozdzielenie jego obowiązków (pracy) między innych pracowników

Wydziału Gospodarki Komunalnej. Jednakże twierdzenie takie nie znajduje wystarczającego oparcia w ustaleniach faktycznych przyjętych w zaskarżonym wyroku, co już z tego powodu (gdyż Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie ze względu na charakter i sposób postawienia zarzutów kasacyjnych jest związany ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) nie może być wzięte pod uwagę, a ponadto zdaniem Sądu Najwyższego sytuacja, w której jako bardziej racjonalne uważa się likwidację danego stanowiska pracy i rozdzielenie związanych z nim zadań pracowniczych między innych pracowników danej jednostki organizacyjnej, nie uzasadnia jeszcze twierdzenia, że jest to równoznaczne z "niemożliwością" zatrudniania pracownika na zajmowanym stanowisku w rozumieniu art. 6 ustawy z 28 grudnia 1989 r. By można było uznać, że taka "niemożliwość" występuje, konieczne byłoby stwierdzenie, iż taki zabieg jest nieuchronny czy oczywisty z powodów natury organizacyjnej. Uzasadnienie sprowadzające się jedynie do wykazywania, iż powodem zmian jest dążenie do większej racjonalności rozwiązań organizacyjnych (struktury wewnętrznej zakładu pracy) i że prawdopodobnie rozwiązania te są korzystniejsze, nie jest w tym wypadku wystarczające, gdyż prowadziłyby to do podważenia ochronnego (gwarancyjnego) sensu przepisu art. 6 ustawy z 28 grudnia 1989 r. Inne podejście do tej kwestii oznacza w gruncie rzeczy utożsamienie "przyczyn organizacyjnych", jako podstawy rozwiązania stosunku pracy (art. 1 ust. 1, art. 10 ustawy z 29 grudnia 1989 r.), z przyczynami, które się uznaje za "uniemożliwiające" zatrudnienie pracownika na zajmowanym stanowisku (art. 6 ustawy z 28 grudnia 1989 r.), co z oczywistych względów nie może zostać zaakceptowane. To, że względy organizacyjne uzasadniają wypowiedzenie umowy o pracę (wypowiedzenie warunków pracy lub płacy), nie może być identyfikowane w każdym przypadku ze stanem "niemożliwości" zatrudnienia pracownika na zajmowanym przez niego stanowisku, gdyż w przeciwnym razie regulacja z art. 6 ustawy z 28 grudnia 1989 r. w dużej mierze traci sens. W uproszczeniu można powiedzieć, że muszą to być szczególnie kwalifikowane przyczyny organizacyjne. W kasacji zaś w istocie zmierza się do wykazania, że "niemożliwość" zatrudnienia pracownika powinna być pojmowana tak, jak rozumie się przyczyny organizacyjne uzasadniające wypowiedzenie umowy o pracę (definitywne i zmieniające). Stanowisko takie nie może być jednakże zaakceptowane.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji.

=====